

CONCEPT

Nota van toelichting

Algemeen

In het wetsvoorstel tot wijziging van enige bepalingen van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek inzake curatele, bewind ter bescherming van meerderjarigen en mentorschap ten behoeve van meerderjarigen en enige andere bepalingen (Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap, Kamerstukken II, 2011-2012, 33 054, nr. 2) worden kwaliteitseisen gesteld aan curatoren, bewindvoerders en mentoren die tien of meer personen onder hun hoede hebben. Het wetsvoorstel voorziet tevens in controle op het voldoen aan de kwaliteitseisen door een accountant of een door de kantonrechter benoemde deskundige. Dit besluit bevat een nadere invulling en uitwerking van de wettelijke kwaliteitseisen en de controle erop.

Het toezicht wordt thans uitgeoefend door de kantonrechter. Deze ziet er vooral op toe dat de bewindvoerder voor iedere rechthebbende een rekening bij de bank opent en aanhoudt, dat de uitgaven ten laste van het vermogen van de rechthebbende toelaatbaar zijn en voorts toetst hij de periodieke rekening en verantwoording van de bewindvoerder. Het toezicht behelst dus niet de bedrijfsvoering van de bewindvoerder. Het ontbreken van toezicht hierop is een duidelijk manco gebleken. Bewindvoerders zijn failliet gegaan en rechthebbenden hebben daardoor aanzienlijke schade geleden. Mede om die reden wordt de beoordeling van de geschiktheid van bewindvoerders ook op zulke aspecten van aanvullende normering voorzien. Het wetsvoorstel stelt ook kwaliteitseisen verplicht voor curatoren en mentoren met tien of meer mensen onder hun hoede. Uit oogpunt van bescherming tegen (financieel) misbruik van betrokkenen dient ook regelmatig bewijs te worden geleverd van het voldoen aan de kwaliteitseisen. De hierboven genoemde curator, bewindvoerder en mentor zijn daartoe bij benoeming en jaarlijks verplicht een verklaring van een accountant dat aan de kwaliteitseisen is voldaan te overleggen, eventueel aangevuld met een verklaring van een door de kantonrechter benoemde deskundige.

Het voorgestelde systeem betekent niet dat iedereen die aan de kwaliteitseisen voldoet, automatisch moet worden benoemd door de kantonrechter. De kantonrechter blijft gehouden zijn eigen afweging te maken over de geschiktheid van de curator, bewindvoerder of mentor in een bepaald geval. Dit besluit stelt minimumeisen aan curatoren, bewindvoerders en mentoren met tien of meer personen onder hun hoede. Er kunnen redenen zijn voor de kantonrechter om, bijvoorbeeld in meer complexe gevallen, aanvullende eisen aan de curator, bewindvoerder of mentor te stellen, bijvoorbeeld aan de opleiding.

Bij het opstellen van de kwaliteitseisen kon inspiratie worden ontleend aan de kwaliteitsverordening van de Branchevereniging voor Professionele Bewindvoerders (BPBI) en aan het kwaliteitssysteem van Mentorschap Netwerk Nederland (MNN). Voorts is overleg gevoerd met de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en met de commissie Bewind en Familie van het Landelijk Overleg van Voorzitters van Civiele en Kantonsectoren (LOVCK). De Raad voor de

Rechtspraak, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, BPBI, MNN, NBA en de Nederlandse Beroepsvereniging Professionele Mentoren (NBPM) worden uitgenodigd om op het concept besluit te reageren. Over het concept zal tevens internetconsultatie plaatsvinden.

Kwaliteitseisen

De kwaliteitseisen zien op de bedrijfsvoering en scholing van de curator, bewindvoerder en mentor en, voor zover van toepassing, op de werving, scholing en begeleiding van en toezicht op de personen door wie hij zijn taken uitoefent (zie de voorgestelde artikelen 383, zevende lid, 435 en 452, beide achtste lid, van Boek 1 BW). Deze eisen worden nader uitgewerkt in hoofdstuk 2 van het besluit. Daar worden eisen gesteld aan de geschiktheid, de integriteit, de scholing en begeleiding, de omgang met de betrokkene, de klachtenregeling, de dossiervorming, de bedrijfsvoering en de financiële verslaglegging. In de artikelsgewijze toelichting wordt nader op deze eisen ingegaan.

In dit besluit worden kwaliteitseisen gesteld aan de curator, bewindvoerder en mentor met tien of meer personen onder hun hoede. Is de curator, bewindvoerder of mentor een rechtspersoon, dan worden de eisen gesteld aan de rechtspersoon, dan wel aan de natuurlijke personen die de rechtspersoon vertegenwoordigen, dat wil zeggen de bestuurders van de rechtspersoon. Dit geldt bijvoorbeeld voor de opleidingseisen. Daarnaast worden op grond van dit besluit kwaliteitseisen gesteld aan de personen die onder verantwoordelijkheid van de curator, bewindvoerder of mentor feitelijk een of meer van diens taken uitoefenen, dan wel begeleiding geven aan personen die dergelijke taken uitoefenen.

Het besluit is aldus opgezet, dat wordt uitgegaan van kwaliteitseisen die aan de curator worden gesteld (artikelen 3 tot en met 10). In artikel 11 wordt een groot deel van de eisen van overeenkomstige toepassing verklaard op bewindvoerders en op mentoren. Wanneer in de toelichting gewag wordt gemaakt van curatoren en onder curatele gestelden, kan derhalve in voorkomend geval ook worden gelezen: bewindvoerder en rechthebbenden, en mentor en betrokkenen. Er zijn enkele verschillen. Zo behoeven bewindvoerders niet in dezelfde mate contact te hebben met de rechthebbende als curatoren en mentoren met de betrokkene. Mentoren behoeven niet in dezelfde mate te voldoen aan de eisen met betrekking tot de bedrijfsvoering als curatoren en bewindvoerders, omdat zij niet het vermogen van de betrokkene beheren.

Verklaring van de deskundige

In de artikelen 383, achtste lid, 435 en 452, beide negende lid, van Boek 1 BW wordt voorgesteld dat van het voldoen aan de kwaliteitseisen dient te blijken uit overlegging van een verklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van boek 2, dan wel een door de kantonrechter benoemde deskundige. Hoofdstuk 3 van dit besluit ziet op de verklaring van de accountant en de deskundige, alsmede op de benoeming van de laatste.

Het besluit stelt verplicht dat een accountant controleert of de curator, bewindvoerder en mentor voldoet aan de eisen inzake de bedrijfsvoering (artikel 9) en de financiële verslaglegging (artikel 10). Het gaat om een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, dat wil zeggen een verklaring van een registeraccountant of een accountant-

administratieconsulent ten aanzien van wie bij de inschrijving in het in artikel 36, eerste lid, van de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten bedoelde register een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 36, derde lid, van die wet. Met betrekking tot de overige in hoofdstuk 2 genoemde kwaliteitseisen heeft de curator, bewindvoerder of mentor de keuze of hij de accountant opdraagt deze eisen te controleren, of een door de kantonrechter benoemde deskundige (zie artikel 13).

De benoeming van de deskundige geschiedt op verzoek van de curator, bewindvoerder of mentor, dan wel ambtshalve. Deze wijze van benoeming biedt in de eerste plaats ruimte voor continuering van de bestaande praktijk van de BPBI en de zich ontwikkelende praktijk van MNN. Zo vindt een audit plaats vanwege de toetreding tot de BPBI en jaarlijks een vervolg audit. MNN heeft een onafhankelijke commissie van deskundigen ingesteld die de naleving toetst door de regionale stichtingen van het MNN toetsingskader "Geef 8 op kwaliteit". In de tweede plaats stelt de wijze van benoeming ook niet in verenigingsverband opererende vertegenwoordigers in staat om een deskundige te verzoeken.

Oorspronkelijk voorzag het wetsvoorstel in de verplichte controle van alle kwaliteitseisen van curatoren en bewindvoerders door de accountant. Reden hiervoor is dat de accountant reeds wettelijke controletaken heeft en is ingebed in een wettelijk (toezichts)kader. Voor mentoren voorzag het oorspronkelijke wetsvoorstel reeds in de controle van de kwaliteitseisen door een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen deskundige. Na overleg met de NBA is duidelijk geworden dat de toegevoegde waarde van de accountant met name ligt op financieel-organisatorisch terrein. Weliswaar kan de accountant ook de naleving van de andere kwaliteitseisen controleren, maar een verplichting daartoe zou betekenen dat de kosten voor de controle hoger zouden kunnen zijn dan strikt noodzakelijk. In de kosten van accountantscontrole is immers diens financieel-organisatorische deskundigheid verdisconteerd, terwijl dit voor de controle van de overige kwaliteitseisen niet noodzakelijk is. Om deze redenen wordt een onderscheid gemaakt tussen de eisen aan de bedrijfsvoering en financiële verslaglegging, die door de accountant moeten worden gecontroleerd, en de overige eisen die door de accountant mogen worden gecontroleerd of door een door de kantonrechter benoemde deskundige. Aan mentoren worden lichtere eisen gesteld ten aanzien van de accountantsverklaring dan aan curatoren en bewindvoerders (zie voorts toelichting bij artikel 15).

Effecten voor burgers en bedrijven en financiële gevolgen

De effecten voor burgers en bedrijven en de financiële gevolgen zijn reeds beschreven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel (Kamerstukken II, 2011-2012, 33 054, nr. 3, p. 14-17).

Artikelsgewijs

Artikel 1

Artikel 1, eerste lid, bevat definities van begrippen die in dit besluit worden gehanteerd. Deze begrippen verwijzen naar de verschillende wetsbepalingen, teneinde de leesbaarheid van het besluit te vergroten. Het gaat dan om de definitie van curator, bewindvoerder, mentor, verklaring omtrent gedrag, accountant en deskundige.

Het tweede lid stelt eisen aan de verklaringen van de curator, bedoeld in artikel 3 en 4, en de verklaring van de accountant en de deskundige, bedoeld in artikel 13. De in dit besluit bedoelde verklaringen dienen schriftelijk te geschieden en te worden ondertekend en gedagtekend door degene die de verklaring uitbrengt. Op deze wijze wordt de controleerbaarheid van de verklaringen vergemakkelijkt. Artikel 227a van boek 6 BW wordt van overeenkomstige toepassing verklaard. Dat betekent dat de verklaring ook langs elektronische weg tot stand mag komen, voor zover deze: a) raadpleegbaar door partijen is; b) de authenticiteit van de verklaring in voldoende mate gewaarborgd is; c) het moment van totstandkoming van de verklaring met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld; en d) de identiteit van degene die verklaart met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld.

Artikel 2

Artikel 2 geeft het toepassingsbereik van dit besluit aan en moet worden gelezen in samenhang met de begripsbepalingen in artikel 1. In artikel 1 zijn de curator, de bewindvoerder en de mentor gedefinieerd als een persoon als bedoeld in artikel 383, zevende lid, artikel 435, achtste lid, en artikel 452, achtste lid, van boek 1 BW. Deze bepalingen verwijzen naar de curatoren, bewindvoerders en mentoren die tien of meer personen onder hun hoede hebben. Artikel 2, eerste lid, verklaart het besluit van toepassing op curatoren, bewindvoerders en mentoren en ziet dus uitsluitend op de curatoren, bewindvoerders en mentoren die tien of meer personen onder hun hoede hebben. Daarnaast is het besluit van toepassing op de deskundigen die door de kantonrechter zijn benoemd.

Het tweede lid ziet op de personen die onder verantwoordelijkheid van de curator feitelijk diens taken of een deel daarvan uitoefenen, dan wel begeleiding geven aan deze personen. Het gaat dan bijvoorbeeld om werknemers van de curator of vrijwilligers die zijn aangesloten bij een stichting mentorschap. De in het besluit gestelde eisen zijn ook op deze personen van toepassing. Een uitzondering hierop vormen de opleidingseisen, gesteld in artikel 5. Deze zijn niet van toepassing op personen die uitsluitend ondersteunende taken verrichten, zoals secretariële werkzaamheden.

Artikel 3

In artikel 3 worden eisen gesteld die betrekking hebben op de geschiktheid van de curator. Ook het wetsvoorstel bevat eisen met betrekking tot de geschiktheid van de curator. Op grond van het voorgestelde artikel 383, vijfde lid, van Boek 1 BW worden handelingsonbekwamen en zij ten behoeve van wie mentorschap is ingesteld uitgesloten van het curatorschap. Het wetsvoorstel bepaalt eveneens dat niet tot curator kunnen worden benoemd zij van wie één of meer goederen onder een bewind als bedoeld in titel 19 staan, zij die in staat van faillissement verkeren en zij ten aanzien van wie de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is. Er is overwogen om deze wettelijke eisen van overeenkomstige toepassing te verklaren op de werknemers en vrijwilligers, vanuit de gedachte dat ook van hen wordt verwacht dat zij hun eigen financiën op orde hebben. Een dergelijke eis zou er echter toe leiden dat een werknemer die zelf in de WSNP terecht komt, zijn baan zou verliezen. Dit zou voor de desbetreffende persoon een zeer ingrijpend gevolg zijn. Daarom wordt

het aan de curator in kwestie overgelaten om adequate maatregelen te treffen, bijvoorbeeld een wijziging van de werkzaamheden of extra controle op de uitvoering van de werkzaamheden.

Gelet op bevoegdheden die een curator toekomen wordt het van belang geacht dat er wordt nagegaan of hij in het verleden strafbare feiten heeft begaan die een risico vormen dat hij zijn taken onbehoorlijk vervult. Deze functie heeft de Verklaring omtrent gedrag (VOG). Deze verklaring kan zowel voor natuurlijke personen als voor rechtspersonen worden aangevraagd en afgegeven. Het eerste lid vereist daarom een VOG voor de curator, die is aangevraagd en afgegeven voor het vervullen van de taken en werkzaamheden van curator. Teneinde ervoor te zorgen dat deze verklaringen voldoende actuele waarde hebben, bepaalt het tweede lid dat de VOG niet eerder mag zijn afgegeven dan zes maanden voor de eerste benoeming tot curator en niet ouder mag zijn dan vijf jaar.

Een ander aspect van geschiktheid is gelegen in de opstelling van de curator bij de uitoefening van zijn taken. 'Goed curatorschap' houdt mede in dat de curator zich verplaatst in de levensovertuiging, godsdienstige gezindheid en culturele achtergrond van de onder curatele gestelde en dat hij deze bij het nemen van beslissingen ten aanzien van hem tot richtsnoer neemt (vgl. ook artikel 12 van het VN-Verdrag inzake van rechten van personen met een handicap). Thans staat dit omschreven in de Aanbevelingen mentorschap van het LOVCK. Artikel 15 van de Wet op de jeugdzorg bevat een soortgelijke norm voor de stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt. Het uitgaan van de overtuiging van de onder curatele gestelde wordt bijvoorbeeld mede bepaald door de opvattingen omtrent eventuele medische behandeling die betrokkene heeft of heeft gehad. Deze opvattingen kunnen zijn neergelegd in een zogenoemd 'levenstestament'.

Het gaat erom dat de curator handelt als vertegenwoordiger van de onder curatele gestelde. Daarbij stelt de curator niet zijn eigen normen en waarden centraal, maar hetgeen de onder curatele gestelde wil of zou hebben gewild. Een voorbeeld biedt de uitspraak van rechtbank Arnhem, sector kanton, van 13 juli 2011, LJN BR5772, waarin onder meer aan de orde was de vergoeding voor het "wassen en knippen" van de rechthebbende. De bewindvoerder wees erop dat de rechthebbende meer aan de kapper uitgaf dan zij zelf deed. De kantonrechter overwoog: "Waar sprake is van de aanwezigheid van voldoende financiële middelen, geeft het welzijn en welbevinden van rechthebbende de doorslag bij de beslissing of een uitgave wel of niet moet worden gedaan. Pas als sprake is van hoge uitgaven, waardoor de continuïteit van de gevoerde levensstandaard in gevaar komt, kan de bewindvoerder met recht bezwaren opperen. De gebruikelijke levensstandaard van de rechthebbende is maatstaf, niet de maatstaf die anderen aanleggen." Artikel 453, vijfde lid, van Boek 1 BW bepaalt in geval van mentorschap dat, indien de betrokkene zich tegen een handeling van ingrijpende aard verzet, de handeling slechts kan plaatsvinden indien zij kennelijk nodig is teneinde ernstig nadeel voor de betrokkene te voorkomen (zie ook artikel 465, zesde lid, van Boek 7 BW). Ook de hulpverlener heeft een eigen verantwoordelijkheid: op grond van artikel 465, vierde lid, van Boek 7 BW heeft de hulpverlener de plicht om besluiten van de curator die hij niet in overeenstemming kan achten met de zorg van een goed hulpverlener naast zich neer te leggen.

De vraag naar de geschiktheid van een curator omvat kortom mede de vraag of een curator in staat en bereid is de opvattingen en achtergrond van de betrokkene tot uitgangspunt te nemen. Daartoe voorziet het derde lid in een verklaring van de curator en zijn medewerkers dat zij bij hun taakvervulling uitgaan van de levensovertuiging, godsdienstige gezindheid en culturele achtergrond van de onder curatele gestelde. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat een curator zich verplaatst

in de betrokkene en deze zoveel mogelijk als bekwame bejegent. Het wordt niet nodig geacht deze verklaring na verloop van tijd te actualiseren.

In het vierde lid is het uitgangspunt vevat, dat de curator, waar mogelijk, de zelfredzaamheid van de onder curatele gestelde bevordert (zie ook het algemeen deel van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel en het eerdergenoemde VN-Verdrag). Hiertoe is eveneens een verklaring van de curator verplicht gesteld. Het gaat er dan om dat de curator, indien de toestand van de onder curatele gestelde zicht op verbetering biedt, met de onder curatele gestelde bespreekt welke mate van zelfbeschikking de laatste wenst en aankan en hoe zij daar samen gestalte aan kunnen geven (zie ook artikel 6).

Artikel 4

Een curator dient in het belang van de onder curatele gestelde te handelen. Daartoe moeten belangenconflicten die ertoe kunnen leiden dat hij zijn eigen belang voorop stelt, zoveel mogelijk worden vermeden. Het wetsvoorstel stelt om die reden beperkingen aan de personen die in aanmerking komen voor benoeming tot curator in artikel 383, zesde lid (vgl. ook artikel 435, zevende lid, en 452, zevende lid, van boek 1 BW). In artikel 4 worden eisen gesteld aan de integriteit van de curator. De kwaliteitsverordening van de BPBI kent soortgelijke eisen.

Het eerste lid vereist een verklaring van de curator ter voorkoming van belangenconflicten. De curator mag geen ander voordeel trekken uit zijn positie van curator dan de beloning die hij voor zijn curatorschap ontvangt. Vervolgens worden enkele gevallen in het bijzonder genoemd. De curator mag in de eerste plaats geen giften van de onder curatele gestelde ontvangen (onderdeel a). Juist omdat de betrokkene niet handelingsbekwaam is, zou de curator immers niet alleen de gift aanvaarden, maar de facto ook verlenen. Hetzelfde geldt voor het kopen van goederen van de onder curatele gestelde (onderdeel b). Indien de curator de auto van de betrokkene zou kopen, is hij tegelijkertijd koper en verkoper. Indien de betrokkene een testament heeft gemaakt met de curator als begunstigde, en de curator heeft hier weet van, kan dit de invulling van zijn curatorschap beïnvloeden. Om de belangenbehartiging zuiver te houden, mag de curator evenmin voordeel trekken uit de uiterste wilsbeschikking die de onder curatele gestelde gedurende zijn curatele heeft gemaakt (onderdeel c). Deze eis is ontleend aan artikel 59 van Boek 4 BW, die hetzelfde verlangt van beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg. Ondanks zijn handelingsonbekwaamheid kan een onder curatele gestelde immers toch een uiterste wilsbeschikking maken (zie artikel 55 van Boek 4 BW). Voorts mag de curator geen ander voordeel trekken uit het beheer van het vermogen en het verrichten van rechtshandelingen in aangelegenheden betreffende de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van de betrokkene dan de beloning die hij daarvoor ontvangt (onderdeel d). Gedacht kan worden aan de situatie dat de curator een keuze moet maken voor bepaalde dienstverleners, bijvoorbeeld bij het openen van een bankrekening of het afsluiten van een zorgverzekering. Indien de curator zelf dergelijke diensten verleent of provisie krijgt voor het aanbrengen van nieuwe klanten, heeft de curator een eigen belang dat het handelen in het belang van de betrokkene kan vertroebelen. Onderdeel e ziet op gevallen waarin de curator opdrachten verstrekt, bijvoorbeeld voor het verlenen van diensten, zoals het doen van de boekhouding of het geven van een (para)medische behandeling.

Het tweede lid vereist een verklaring van de curator dat hij handelt in overeenstemming met de Wet bescherming persoonsgegevens. In dat kader is de curator onder meer verantwoordelijk voor een zorgvuldige gegevensverwerking en geheimhouding (vgl. artikel 12 Wet bescherming persoonsgegevens). Dit betekent dat hij bijvoorbeeld geen gegevens aan derden mag verstrekken, tenzij dit voor de uitoefening van zijn taken noodzakelijk is. Juist vanwege de dubbele positie van curator als verantwoordelijke voor de gegevensverwerking en vertegenwoordiger van de betrokkene, is een verklaring die de aandacht vestigt op de verplichtingen die uit deze wet voortvloeien op zijn plaats.

Artikel 5

Artikel 5 stelt eisen aan de opleiding en scholing van de curator. Is de curator een rechtspersoon, dan geldt de eisen voor de bestuurders van de rechtspersoon. Op grond van artikel 2, tweede lid, gelden de eisen ook voor de werknemers en vrijwilligers, met uitzondering van personen die louter ondersteunende taken verrichten, zoals het aannemen van de telefoon en het plannen van afspraken.

Het eerste lid bepaalt dat een curator ten minste een MBO-4 diploma heeft. Overwogen is om HBO werk- en denkniveau te eisen, zoals de BPBI kwaliteitsverordening doet. Dit zou betekenen dat het curatorschap als professie bij voorbaat niet toegankelijk zou zijn voor een grote groep personen. De toetreding van de 'markt' voor het curatorschap zou daarmee worden onnodig kunnen worden belemmerd. Een curator kan immers wel geschikt zijn voor relatief eenvoudige gevallen, zonder dat hij geschikt is voor de meer complexe gevallen. Het is aan de kantonrechter om de vereiste geschiktheid in een bepaald geval te beoordelen. Denkbaar is dat voor een onderbewindstelling vanwege het hebben van problematische schulden andere kwaliteiten van de bewindvoerder worden geveerd als een onderbewindstelling wegens Alzheimer.

Voorts is overwogen om te vereisen dat de curator de relevante wet- en regelgeving kent, zoals de voor curatele relevante bepalingen uit het BW, de regelgeving op sociaal-economisch terrein, zoals de Faillissementswet (WSNP), het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (beslagvrije voet), de Wet werk en bijstand (wetsvoorstel gemeentelijke schuldhulpverlening, Kamerstukken I, 2010-2011, 32 291, A), om regelgeving op het gebied van de maatschappelijke en gezondheidszorg, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (wetsvoorstel cliëntenrechten zorg, Kamerstukken II, 2009-2010, 32 402, nr. 2), de Wet bijzondere opnemings psychiatrie ziekenhuizen (wetsvoorstel zorg en dwang, Kamerstukken II, 2008-2009, 31 996, nr. 2), de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten en om de Wet bescherming persoonsgegevens. Om een dergelijke bepaling voor de accountant of de deskundige voldoende controlebaar te maken, zou een lijst moeten worden gemaakt van opleidingen waar deze kennis op adequate wijze wordt bijgebracht. De noodzaak voor een dergelijke overheidsinmenging ontbreekt. Zoals hierboven betoogd, is het aan de kantonrechter om zich een oordeel te vormen over de geschiktheid in een individueel geval. Daarbij kan hij ook betrekken de kennis die een curator heeft ten aanzien van de wet- en regelgeving. Zo zal een bewindvoerder in een 'schuldenbewind' meer kennis nodig hebben van de beslagvrije voet en de schuldhulpverlening dan een bewindvoerder van een Alzheimerpatiënt. Hetzelfde geldt ten aanzien

van de communicatieve vaardigheden van een curator. Een goed curator is niet alleen in staat zich te verplaatsen in de onder curatele gestelde, maar is ook duidelijk en respectvol in de communicatie met de betrokkene en, in voorkomende gevallen, met personen in diens nabije omgeving. Gelet op de bijzondere verhouding met de onder curatele gestelde en de uiteenlopende gevallen die zich kunnen voordoen, heeft iedere curator baat bij het verder ontwikkelen van de communicatieve vaardigheden, zoals luistervaardigheden en omgang met weerstand. Met name kan gesprekstraining veel problemen in de omgang met de bijzondere doelgroep voorkomen. Dergelijke scholing wordt, zoals hierboven uiteengezet, niet als startkwalificatie verplicht gesteld. Wel verplicht het tweede lid de curator tot een jaarlijkse bijscholings- of trainingsactiviteit van ten minste acht uur. Bovengenoemde kennis of vaardigheden komen daarvoor bij uitstek in aanmerking. Behoud van kwaliteit wordt gewaarborgd doordat nieuwe kennis en vaardigheden worden geleerd en bestaande kennis en vaardigheden op peil worden gehouden. Binnen het verenigingsverband van BPBI en MNN kunnen ook ervaringen worden uitgewisseld over nuttige cursussen en trainingen.

Het derde lid bepaalt tenslotte dat de curator zorg draagt voor de begeleiding van zijn werknemers en vrijwilligers. Dit kan mede inhouden dat de curator begeleiders heeft aangesteld die deze taken voor hem uitoefenen. De wijze waarop de begeleiding is vormgegeven kan verschillen, van een jaarlijks functioneringsgesprek tot meer intensieve begeleiding.

Artikel 6

De kwaliteit van een curator hangt mede af van de wijze waarop hij omgaat met de onder curatele gestelde. Voor een goed verloop van de curatele is voorts onontbeerlijk dat de verwachtingen die de curator en de onder curatele gestelde, voor zover mogelijk, van elkaar hebben, worden uitgesproken en vastgelegd. Artikel 6, eerste lid, geeft een nadere invulling aan de communicatie met en de bejegening van de onder curatele gestelde en voorziet in vastlegging, voor zover er zicht bestaat op verbetering van de bestaande situatie, van het doel van de curatele, zo mogelijk in samenspraak met de betrokkene (zie ook artikel 3, zesde lid).

Het doel van de curatele hangt samen met de vraag of de curatele voor een bepaalde tijd of voor onbepaalde tijd is ingesteld en biedt de curator een handvat voor de periodieke evaluatie (artikel 385, tweede lid, van het wetsvoorstel). In veel gevallen is de onder curatele gestelde zelf onvoldoende in staat om zijn verwachtingen onder woorden te brengen. In die gevallen doet de curator er goed aan personen uit de nabije omgeving te betrekken bij het uiten van deze verwachtingen en het vaststellen van het doel, bijvoorbeeld de nabije familie en de instelling waar de betrokkene wordt verzorgd. Deze personen worden immers op grond van het wetsvoorstel ook bevoegd om het ontslag van de curator en om het einde van de curatele te verzoeken (zie de artikelen 385, eerste lid, onder d, en 389, 448, 449, 461 en 462, allen tweede lid).

Het doel van de curatele kan verschillen al naar gelang de grond van ondercuratelestelling. Indien de onder curatele gestelde bijvoorbeeld psychische en verslavingsproblemen heeft, kan het doel zijn dat de betrokkene over drie jaar weer normaal kan functioneren. De afspraken kunnen dan bijvoorbeeld inhouden dat de betrokkene zich inzet voor zijn behandeling en naar een afkickcentrum gaat en dat de curator ervoor zorgt dat hij wordt behandeld voor zijn psychische problemen en in een

afkickcentrum terecht kan. Indien de betrokkene onherstelbaar geestelijk gehandicapt is, zal het doel van de curatele een blijvende vertegenwoordiging en belangenbehartiging kunnen zijn van de onder curatele gestelde. Ook dan kan het waardevol zijn om afspraken te maken tussen bijvoorbeeld de ouders van de betrokkene en de curator. Mede gelet op de begrijpelijkheid van de gemaakte afspraken stelt het eerste lid verplicht dat deze schriftelijk ter hand worden gesteld aan de onder curatele gestelde en mondeling worden toegelicht. De curator overlegt het document aan de kantonrechter zo mogelijk voor zijn benoeming tot curator. Op deze wijze kan de kantonrechter van de inhoud kennis nemen en deze bij zijn beslissingen betrekken. Als het door omstandigheden niet lukt om het document vóór zijn benoeming te overleggen, kan de kantonrechter aanwijzingen geven met betrekking tot de inhoud van het document.

Onder de gemaakte afspraken valt eveneens de bereikbaarheid van de curator. Het tweede lid bepaalt dat de curator op werkdagen bereikbaar moet zijn en buiten werkdagen voor noodgevallen in zijn bereikbaarheid voorziet. Met werkdagen wordt bedoeld maandag tot en met vrijdag. Dat de curator iedere werkdag bereikbaar moet zijn, betekent niet dat hij zijn telefonische bereikbaarheid niet mag beperken tot bijvoorbeeld een uur per dag. Indien hij voor het overige bereikbaar is per email of voicemail, ligt het in de rede dat hij de onder curatele gestelde wel op de hoogte stelt wanneer deze uiterlijk een reactie van de curator kan verwachten.

Het derde lid bepaalt tenslotte dat de curator een keer per twee maanden contact heeft met de onder curatele gestelde. De wijze van contact kan verschillen. Gelet op de regiefunctie die de curator in het kader van de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van de betrokkene heeft, wordt het voor een behoorlijke taakvervulling noodzakelijk geacht dat de curator ten minste tweemaandelijks contact heeft met de onder curatele gestelde, bijvoorbeeld om na te gaan of het zorgplan wordt uitgevoerd.

Artikel 7

Van groot belang voor de kwaliteit van een curator is hoe deze omgaat met klachten. Hierop ziet artikel 7. Het eerste lid schrijft voor dat de curator een klachtenregeling heeft en dat deze aan de betrokken ter kennis wordt gebracht. Het tweede lid stelt eisen aan de inhoud van de klachtenregeling. De klachtenregeling beschrijft ten minste dat een klacht kan worden ingediend door eenieder die kan worden geïdentificeerd op basis van diens naam en adresgegevens (onderdeel a). De klachtenregeling beschrijft voorts bij wie de klacht kan worden ingediend en op welke wijze, bijvoorbeeld schriftelijk (onderdeel b). De klachtenregeling schrijft tevens voor wie de klacht behandelt (onderdeel c). De klacht moet worden afgehandeld binnen een termijn van zes weken (onderdeel d). Deze termijn ziet op de interne afhandeling van de klacht. Indien een klacht ongegrond wordt verklaard, dient dit te worden toegelicht (onderdeel e). Op deze wijze wordt gewaarborgd dat de curator een reactie geeft op de klacht, waarmee de klager verder kan. Vanuit de gedachte dat klachtbehandeling leidt tot reflectie op het eigen handelen, wordt verlangd dat ook de gevolgen die aan de gegrondverklaring worden verbonden, expliciet worden genoemd (onderdeel f). Het kan gaan om het uitspreken van een verontschuldiging, de vergoeding van nodeloos veroorzaakte kosten voor de rechthebbende of de aanpassing van een werkproces van de curator. Indien een curator is

aangesloten bij een vereniging die ook een klachtenregeling heeft, zoals BPBI en MNN, kan een klager wiens klacht bij de curator ongegrond is verklaard vervolgens de klachtenprocedure van die vereniging volgen. Tenslotte kan een klager ook bij de kantonrechter een klacht indienen. Op deze mogelijkheden dient de klachtenregeling te wijzen (onderdeel g). Voor niet-aangesloten curatoren betekent dit dat zij de klager wijzen op de mogelijkheid om bij de kantonrechter te klagen.

Het derde lid bevat de verplichting van de curator om een klacht af te handelen in overeenstemming met de klachtenregeling. De curator zorgt er zo mogelijk voor dat de klacht wordt behandeld door een ander dan degene op wie de klacht betrekking heeft. Als dit niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat de curator zelfstandig opereert en geen werknemers heeft, handelt hij de klacht zelf af.

Ten behoeve van de deskundigenverklaring bepaalt het vierde lid dat de curator bijhoudt hoeveel klachten er zijn ingediend, hoeveel er binnen bedoelde termijn zijn afgehandeld en hoeveel er gegrond zijn verklaard. Indien een klacht aanleiding is geweest voor een aanpassing in de werkwijze, wordt dit vermeld. Op deze wijze is voor de deskundige inzichtelijk op welke wijze de curator omgaat met de klachten en wat hij doet om deze in het vervolg te voorkomen.

Artikel 8

Voor een goede uitoefening van de taken van curator en de controleerbaarheid daarvan zijn zorgvuldig opgebouwde dossiers van de onder curatele gestelden van belang. De kwaliteitsverordening van de BPBI wijdt een hoofdstuk aan dossiervorming. Artikel 8 bepaalt dat de curator zorg draagt voor het vormen, actueel houden en sluiten van een dossier. Vanaf het eerste gesprek met de betrokkene dient een dossier te worden opgebouwd met daarin onder meer de benoemingsbeschikking, het doel van de curatele en de gemaakte afspraken, een kopie van het legitimatiebewijs, het bankrekeningnummer, de boedelbeschrijving inclusief een inventarisatie van schulden plus de ontvangstbevestiging van de griffie, aanschrijvingen ten behoeve van inkomensvoorzieningen, aanschrijvingen van instanties terzake lopende financiële verplichtingen, correspondentie met de zorgverzekeraar, het zorgplan, inschrijving in de registers, rekening en verantwoording plus de ontvangstbevestiging van de griffie, overige correspondentie met de griffie en de kantonrechter, correspondentie met de onder curatele gestelde en, in geval van schulden, afspraken omtrent de betaling van leefgeld, vaste lasten, extra uitgaven dan wel het aflossen van schulden, aangifte van de inkomstenbelasting, correspondentie met schuldeisers, schuldhulpverlening en WSNP-bewindvoerder.

De verplichting tot het actueel houden van de dossiers betekent dat op ieder moment een getrouw beeld kan worden gegeven van de situatie van de onder curatele gestelde. Indien de curatele eindigt of een nieuwe curator wordt benoemd, dan kan het dossier worden gesloten of overgedragen aan de betrokkene dan wel aan de nieuwe curator. De curator legt dan eindrekening en verantwoording af.

Artikel 9

Een goede bedrijfsvoering is essentieel voor een behoorlijke taakuitoefening van een curator. Deze stelt de curator in staat om controles in te bouwen, bijvoorbeeld voor de taken die zijn werknemers uitvoeren. Artikel 9 stelt eisen aan de bedrijfsvoering van de curator. De kwaliteitsverordening van de BPBI bevat vergelijkbare organisatorische eisen. Het eerste lid voorziet in een beschrijving van werkprocessen. Onder werkprocessen wordt begrepen: de aanmelding en het intakegesprek, de uitvoering van de curatele, de beëindiging van het curatorschap en van de curatele, de financiële en administratieve organisatie en, in voorkomend geval, de ondersteuning (vgl. artikel 13 kwaliteitsverordening BPBI). De financiële en administratieve organisatie wordt nader uitgewerkt in het tweede lid. Met ondersteuning wordt bedoeld: het aannemen van telefoon, de administratie, het uitbesteden van bepaalde diensten zoals het doen van belastingaangifte.

Het tweede lid ziet op de administratieve organisatie en financiële processen en bepaalt dat de curator voldoende waarborgen heeft ingebouwd voor a) de juistheid van de boedelbeschrijving, b) de vastlegging en uitvoering van de gemaakte afspraken en opdrachten ten behoeve van de onder curatele gestelde, c) de juistheid van de financiële rechten en verplichtingen van de onder curatele gestelden, en d) de betrouwbaarheid en continuïteit van de gegevensverwerking.

Met betrekking tot de juistheid van de boedelbeschrijving (onderdeel a) geldt nog het volgende. De curator is op grond van artikel 386, eerste lid, juncto 338, verplicht het vermogen van de onder curatele gestelde te inventariseren. Als deze inventarisatie onjuist of onvolledig is, kan de curator het vermogen van de betrokkene niet goed beheren en is er risico van misbruik. De curator dient een checklist te hebben van de handelingen die nodig zijn om het vermogen te inventariseren en deze inventarisatie te verifiëren. Het inbouwen van voldoende waarborgen met betrekking tot de vastlegging en uitvoering van de gemaakte afspraken en opdrachten (onderdeel b) betekent in de eerste plaats dat er interne controle plaatsvindt op de dossiervorming, bedoeld in artikel 8. In de tweede plaats moet er een systeem zijn waardoor alle opdrachten tijdig worden vastgelegd en met de vereiste zorgvuldigheid worden uitgevoerd. De financiële rechten en verplichtingen van de betrokkenen moeten volledig, juist en tijdig worden vastgelegd en intern worden verantwoord (onderdeel c). Tenslotte worden waarborgen vereist voor de betrouwbaarheid en continuïteit van de gegevensverwerking (onderdeel d). Dit houdt onder meer in dat er voorzieningen zijn getroffen om fysieke en digitale gegevens te reconstrueren.

Het derde lid vereist een beschrijving van de functies die aan de verschillende werkprocessen gekoppeld zijn en de vaststelling van de taken en bevoegdheden van iedere functie. Op deze wijze is duidelijk wie verantwoordelijk is voor welke functie in het werkproces. Het vierde lid bepaalt voorts dat de functies van het geven van opdracht tot betaling en uitbetaling en boekhouding gescheiden zijn. Dit is een invulling van het 'vier-ogen' principe, teneinde het risico van misbruik zoveel mogelijk te verminderen. Uiteraard behoeft een curator die zijn taken geheel zelfstandig uitvoert niet aan deze eisen te voldoen.

Het vijfde lid bepaalt tenslotte dat de curator ervoor zorgt dat hij voldoende in staat is eventuele schade die voortvloeit uit zijn curatorschap te vergoeden. Voor zover de curator hiertoe onvoldoende eigen vermogen heeft, kan een beroepsaansprakelijkheidsverzekering geboden zijn (vgl.

artikel 23 van de BPBI kwaliteitsverordening). Aangezien zich uiteenlopende situaties kunnen voordoen, wordt geen minimumbedrag voorgeschreven dat voor uitkering beschikbaar moet zijn.

Artikel 10

Op grond van artikel 15i van Boek 3 BW is een ieder die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefent, verplicht van zijn vermogenstoestand en van alles betreffende zijn bedrijf of beroep, naar de eisen van dat bedrijf of beroep, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde zijn rechten en verplichtingen kunnen worden gekend. Artikel 15i van Boek 3 BW verklaart artikel 10, tweede tot en met vierde lid, van Boek 2 BW van overeenkomstige toepassing. Het gaat om het jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar opmaken van de balans en de staat van baten en lasten, het bewaren van de administratie gedurende zeven jaren en digitalisering van de gegevens. Voor curatoren die een rechtspersoon zijn, bedoeld in artikel 360 van Boek 2 BW, gelden daarenboven de voorschriften met betrekking tot de jaarrekening en het jaarverslag van titel 9 van Boek 2 BW.

Artikel 10, eerste lid, verplicht iedere curator tot het voeren van een administratie in overeenstemming met deze artikelen, dus ook curatoren die geen beroep of bedrijf uitoefenen, bijvoorbeeld vrijwilligers. Reden hiervoor is dat een curator financieel gezond moet zijn om het curatorschap goed te kunnen vervullen. Door het voeren van een administratie is de financiële situatie van de curator inzichtelijk. Dit is nuttig voor de kantonrechter, wanneer hij bijvoorbeeld voor de beslissing staat om de curator in een nieuw geval te benoemen.

Het tweede lid is een uitwerking van de in de wet opgenomen verplichting om periodiek verslag aan de kantonrechter te doen. De curator wordt verplicht om jaarlijks een overzicht te hebben van enkele - voor de kantonrechter van belang zijnde - gegevens op te nemen. Het gaat om het aantal werknemers en aangesloten vrijwilligers, het aantal onder curatele gestelden en eventuele overige zakelijke activiteiten. Het komt bijvoorbeeld voor dat een curator tevens actief is in het budgetbeheer. Dan is het nuttig om te weten welke inkomsten worden gegenereerd uit budgetbeheer en welke uit curatele. Met deze gegevens heeft de kantonrechter meer inzicht ten aanzien van de vraag of een curator voldoende ruimte heeft om in nieuwe gevallen benoemd te worden. Deze gegevens moeten worden opgenomen in de verklaring van de accountant, zodat de kantonrechter hiervan kennis kan nemen (artikel 13, tweede lid, onderdeel c).

Artikel 11

Zoals in het algemeen deel van deze toelichting reeds vermeld, komen de kwaliteitseisen die aan curatoren worden gesteld, voor een groot deel overeen met de eisen die aan bewindvoerders en mentoren worden gesteld. Artikel 11, eerste lid, verklaart vrijwel alle bepalingen uit hoofdstuk 2 van overeenkomstige toepassing op bewindvoerders. Voor het overgrote deel vloeit dit voort uit de overlap in werkzaamheden van curatoren en bewindvoerders.

Voor bewindvoering is van bijzonder belang artikel 6, dat ziet op de omgang met betrokkene en de vastlegging van het doel van de maatregel en de wederzijdse afspraken. Indien het personen

betreft van wie de goederen wegens verkwisting of het hebben van problematische schulden onder bewind zijn gesteld, is het uitgangspunt dat de onderbewindstelling tijdelijk van aard is en gericht op het weer beheersbaar maken van de situatie. Daarvoor zijn zowel van de kant van de bewindvoerder als van de kant van de rechthebbende inspanningen nodig. Het kan voor het welslagen van het bewind tevens bevorderlijk zijn dat de bewindvoerder duidelijk maakt wat hij niet voor de rechthebbende kan doen en de wellicht (te) hoge verwachtingen van de rechthebbende (“de bewindvoerder lost mijn schuldprobleem op”) bijstelt. Duidelijkheid vooraf kan mogelijke problemen achteraf voorkomen. Niet van overeenkomstige toepassing verklaard is artikel 6, derde lid, dat de verplichting behelst om tweemaandelijks contact te houden met de betrokkene. Voor bewindvoerders wordt een dergelijke frequentie niet nodig geacht, omdat het beheer van het vermogen geen regelmatig contact met de rechthebbende vereist. De bewindvoerder zal in ieder geval contact hebben met de rechthebbende wanneer hij rekening en verantwoording aflegt (artikel 445 van Boek 1 BW).

Artikel 11, tweede lid, verklaart de meeste onderdelen van hoofdstuk 2 ook van toepassing op mentoren. Niet van overeenkomstige toepassing verklaard zijn artikel 9, tweede lid, onder a en c, en het vierde lid, omdat deze uitsluitend betrekking hebben op het beheer van het vermogen van betrokkenen. Artikel 9, eerste lid, vereist een beschrijving van de werkprocessen. Voor mentoren worden onder werkprocessen begrepen: de aanmelding en het intakegesprek, uitvoering, beëindiging en ondersteunende processen (vgl. ook het model documentenboek behorend bij “Goed Mentorschap” van MNN). Artikel 9, tweede lid, voorziet in waarborgen voor het vastleggen en uitvoeren van de gemaakte afspraken en opdrachten ten behoeve van de betrokkene. In geval van mentoren zal het dan bijvoorbeeld gaan om het mede ondertekenen van het zorgplan en de afspraken die daaruit voortvloeien. Ook artikel 10 is van overeenkomstige toepassing verklaard, omdat ook een mentor financieel gezond moet zijn om zijn taak naar behoren te kunnen blijven vervullen.

Artikel 12

Het wetsvoorstel bevat een grondslag voor de benoeming van een deskundige die controleert of de curator aan bepaalde kwaliteitseisen voldoet (zie de voorgestelde artikelen 383, achtste lid, 435 en 452, beide negende lid, van Boek 1 BW). Artikel 12 regelt de benoeming van deze deskundige door de kantonrechter, op verzoek van de curator of ambtshalve. De benoeming vertoont gelijkenissen met de algemene benoeming van een deskundige in artikel 194 e.v. Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Een verschil is dat de kantonrechter in dit besluit niet de opdrachtgever is voor het deskundigenbericht. Dat is de curator (vgl. artikel 13). De kantonrechter benoemt de deskundige, opdat deze in aanmerking kan komen voor een opdracht van een curator om te onderzoeken of de curator voldoet aan bepaalde kwaliteitseisen.

De beoogde gang van zaken is als volgt: een curator kan de kantonrechter verzoeken om benoeming van een deskundige. Indien deze is benoemd, kan de curator vervolgens opdracht verlenen aan deze deskundige tot het onderzoek met betrekking tot de in artikel 3 tot en met 8 gestelde kwaliteitseisen. De curator kan ook een door de kantonrechter reeds benoemde deskundige deze opdracht verlenen. Deze werkwijze zal naar verwachting in de praktijk leiden tot het ontstaan van een lijst van benoemde deskundigen bij de kantonrechter. Uit deze lijst kan de kantonrechter ook

putten indien hij ambtshalve een deskundige wil benoemen. Voor het geval de vereiste deskundigheid regionaal of landelijk schaars vertegenwoordigd blijkt te zijn, wordt het aan het rechtseenheidsbevorderende systeem in de rechtspraak overgelaten om – zo nodig - aanbevelingen voor kantonrechters te formuleren die tot een doelmatige, boven arrondissementale inzet van de schaarse deskundigheid kunnen leiden.

Overwogen is om deze lijst te formaliseren in een register, vergelijkbaar met het register voor gerechtstolken en beëdigd vertalers. Om in dit register te kunnen worden ingeschreven, moeten tolken en vertalers aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen. Het register wordt gehouden door de Minister van Veiligheid en Justitie. De Minister heeft het Bureau Tolken en Vertalers als beheerder van het register aangewezen. Voor de overheid geldt een afnameplicht van de diensten van in het register ingeschreven tolken en vertalers. Ik zie thans onvoldoende noodzaak voor een dergelijke formalisering.

Het tweede lid bepaalt dat de benoeming voor ten hoogste drie jaren geldt. Deze beperking is ingegeven door de gedachte dat de onafhankelijkheid van de deskundige wordt bevorderd indien de kantonrechter periodiek beoordeelt of de deskundige voor herbenoeming in aanmerking komt.

Op grond van het derde lid is de deskundige die zijn benoeming heeft aanvaard verplicht de opdrachten die uit de benoeming voortvloeien onpartijdig en naar beste weten te volbrengen. Een vergelijkbare verplichting staat in artikel 198, eerste lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Omdat de benoeming tot deskundige in dit besluit niet gepaard gaat met een opdracht van de kantonrechter tot een bericht zoals bij de deskundigenbenoeming in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, geldt de verplichting voor de opdrachten die uit de benoeming voortvloeien. In dit besluit is het de curator die opdracht verleent aan de door de kantonrechter benoemde deskundige (zie artikel 13, eerste lid, tweede volzin).

Artikel 13

De kosten van de controle van het voldoen aan de kwaliteitseisen komen voor rekening van de curator. In de tarieven voor de beloning van de curator wordt daarmee rekening gehouden. Het eerste lid maakt duidelijk dat het de curator is die opdracht verleent aan een accountant als bedoeld in als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 BW om te onderzoeken of de curator voldoet aan de in hoofdstuk 2 gestelde eisen (artikelen 3 tot en met 10). Hiermee wordt een nadere invulling gegeven aan het voorgestelde artikel 383, achtste lid, van boek 1 BW. Zoals hierboven vermeld, kan de curator voor een deel van de eisen, in plaats van aan een accountant, opdracht verlenen aan een deskundige als bedoeld in artikel 12. De deskundige onderzoekt of de curator voldoet aan de eisen gesteld in de artikelen 3 tot en met 8 van dit besluit. Op deze wijze heeft de curator meer keuze bij het verlenen van de opdracht, hetgeen naar verwachting een kostenbesparend effect heeft.

Het tweede lid is ontleend aan het deskundigenonderzoek in artikel 393 van Boek 2 BW. De accountant dan wel de deskundige onderzoekt of de curator aan de gestelde eisen voldoet en geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent het voldoen aan de kwaliteitseisen. De verklaring omvat ten minste: het verslagjaar waarop het onderzoek betrekking heeft, een beschrijving van de reikwijdte van het onderzoek, een vermelding van de tekortkomingen naar aanleiding van het

onderzoek, voor zover deze uit het onderzoek zijn gebleken, en eventueel een verwijzing naar bepaalde zaken waarop de accountant dan wel de deskundige in het bijzonder de aandacht vestigt. Op deze wijze wordt inzichtelijk aan welke eisen niet is voldaan of ten aanzien van welke eisen bij de accountant dan wel de deskundige onzekerheid bestaat of eraan is voldaan. De accountant dan wel de deskundige ondertekent en dagtekent de verklaring, zoals voorgesteld in artikel 1, tweede lid.

Artikel 14

Artikel 14 bevat nadere regels omtrent de overlegging van de verklaring(en). Het eerste lid verplicht de curator tot het overleggen van de verklaring van de accountant, dan wel de verklaring van de accountant plus de verklaring van de door de kantonrechter benoemde deskundige, aan de kantonrechter. Indien de curator in het kader van zijn aanstaande benoeming de verklaring dient te overleggen, zal hij dat doen bij de kantonrechter die hem voor de eerste keer zal benoemen. Om te voorkomen dat de curator bij verschillende kantonrechters een verklaring moet overleggen, wordt bepaald dat hij de verklaring ook mag overleggen aan de kantonrechter in wiens arrondissement hij zijn woonplaats heeft. De jaarlijkse overlegging van de verklaring zal in het algemeen tegelijkertijd kunnen plaatsvinden met het indienen van de rekening en verantwoording.

Het tweede lid stelt de geldingsduur van de verklaring op ten hoogste dertien maanden vanaf de datum van dagtekening. De dertiende maand dient ter overbrugging van de periode van dagtekening tot overlegging en biedt de curator enige mate van flexibiliteit. De tweede volzin van het tweede lid biedt de curator die niet volledig voldoet aan de kwaliteitseisen enig respijt. De kantonrechter heeft in dat geval de mogelijkheid om binnen drie maanden een nieuwe verklaring van de curator te verlangen. Het ligt in de rede dat de kantonrechter hiertoe uitsluitend overgaat, indien hij meent dat de gesignaleerde tekortkomingen op korte termijn verbetering vergen en binnen drie maanden hersteld kunnen zijn. Indien de curator heeft nagelaten een verklaring te overleggen, of indien de verklaring inhoudt dat niet wordt voldaan aan één of meer van de gestelde eisen, komt hij niet voor benoeming in aanmerking. Het niet voldoen aan de kwaliteitseisen vormt tevens een grond voor ontslag.

Artikel 15

De regels inzake de deskundigenverklaring worden in artikel 15 van overeenkomstige toepassing verklaard op bewindvoerders en mentoren, met dien verstande dat de accountantsverklaring over het voldoen van de in artikel 9 en 10 gestelde eisen voor mentoren een lichtere vorm heeft dan voor bewindvoerders en curatoren. Daartoe is aangesloten bij de Regeling verslaggeving WTZi, op grond waarvan een zorginstelling met een omzet van minder dan één miljoen euro per jaar en minder dan tien fte personeel kan volstaan met samenstellingsverklaring van een accountant in plaats van een verklaring als bedoeld in artikel 393, vijfde lid, van Boek 2 BW en een zorginstelling die voldoet aan de eisen in artikel 396, eerste lid, van Boek 2 BW kan volstaan met een beoordelingsverklaring van een accountant. Gelet op het feit dat mentoren de niet-vermogensrechtelijke belangen van betrokkenen behartigen is er geen aanleiding om zwaardere eisen te stellen aan mentoren dan aan zorginstellingen.

Artikel 16

De inwerkingtreding van het besluit is gekoppeld aan de inwerkingtreding van de Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap.

Artikel 17

Artikel 17 voorziet in de titel van het besluit: Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,